



**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**



МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**ДО ВИКОНАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА**

ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053
«ПСИХОЛОГІЯ»




**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО:


Вченою радою
Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти «12» листопада 2021 року
протокол № 9

Введено в дію наказом директорки
Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
від «15» листопада 2021 року № 01-01/87-О.Д.
Директорка  В.В. Сидоренко



**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»**

ступінь підготовки: магістр
форма навчання: заочна

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри педагогіки,
психології та менеджменту (протокол №10
від «09» листопада 2021 року)
завідувач кафедри  І.С. Грозний

Біла Церква 2021

Рекомендовано до друку Вченою радою Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (*протокол № 10 від «12» листопада 2021 року*)

Рецензенти:

Торба Наталія Григорівна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України;

Татаурова-Осика Галина Петрівна – кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

Методичні рекомендації до виконання та оформлення кваліфікаційної роботи магістра для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» заочної форми навчання / укладачі: Максимов В.М., Лукіяничук А.М. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО, 2021. 50 с.

Містять науково-методичні рекомендації до підготовки, загальні вимоги до змісту, структури та оформлення кваліфікаційної роботи, методичні рекомендації до виконання основних розділів, систему оцінювання, тематику робіт та додатки.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	6
2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	7
3. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	8
3.1. Формування тематики кваліфікаційних робіт	10
3.2. Вибір і затвердження теми кваліфікаційної роботи	10
3.3. Складання і затвердження індивідуального завдання на підготовку кваліфікаційної роботи	11
3.4. Графік виконання кваліфікаційних робіт та контроль за його дотриманням	11
3.5. Оформлення кваліфікаційної роботи	12
3.5.1. Опрацювання наукових джерел і складання змісту	12
3.5.2. Виконання вступу	13
3.5.3. Написання першого розділу	16
3.5.4. Виконання другого розділу	17
3.5.5. Опрацювання і написання третього розділу	18
3.5.6. Формулювання висновків та рекомендацій	19
3.5.7. Формування списку використаних джерел	20
4. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА	21
4.1. Загальні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи магістра	21
4.2. Нумерація сторінок	23
4.3. Нумерація розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів	24
4.4. Ілюстрації і таблиці	25
4.5. Формули та рівняння	27
4.6. Список використаних джерел	27
4.7. Додатки	28
4.8. Академічна доброчесність	29
5. РЕЦЕНЗУВАННЯ І ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	31
5.1. Рецензування робіт	31
5.2. Рекомендації до оформлення відгуку наукового керівника кваліфікаційної роботи	31
5.3. Попередній розгляд (передзахист)	32
5.4. Порядок захисту кваліфікаційної роботи	32
5.5. Критерії оцінювання магістерської роботи	33
6. РЕКОМЕНДОВАНІ ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА	36
ДОДАТКИ	38

ВСТУП

Методичні рекомендації укладено у відповідності до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України від 24.04.2019 р. № 564, ДСТУ 3008:2015 «Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання», ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень в українській мові», ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», «Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах: Методичні рекомендації», «Положення про організацію освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», затвердженого Вченою радою БІНПО 25.11.2019 р. протокол № 5 та Вченою радою ДЗВО «Університет менеджменту освіти» 26.11.2019 р, «Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти» затвердженого Вченою радою БІНПО 25.11.2019 р протокол № 5, «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти» затвердженого 19 квітня 2021 року протокол № 4, «Положення про підготовку і захист кваліфікаційної роботи» затвердженого 19 квітня 2021 року протокол № 4.

Основна мета методичних рекомендацій – надати здобувачам освіти методичну допомогу щодо якісного виконання кваліфікаційної роботи, згідно чинних стандартів України, і висвітлити основні вимоги, які висуваються до змісту та оформлення кваліфікаційної роботи, організації її виконання, порядку захисту та оцінювання.

Письмова робота, що виконується випускником другого (магістерського) рівня вищої освіти, є підсумковою кваліфікаційною роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння ним теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за спеціальністю 053 «Психологія».

Кваліфікаційна робота визначає загальноосвітню та фахову зрілість випускника, його вміння діалектично мислити, творчо застосовувати здобуті знання при розв'язанні актуальних проблем професійної діяльності на заключному етапі підготовки соціальних працівників у вищому навчальному закладі.

Кваліфікаційна робота є логічно завершеною працею, в якій міститься вирішення конкретного завдання в галузі психології і викладені науково обґрунтовані результати досліджень.

Теми кваліфікаційних робіт обираються здобувачами освіти самостійно із урахуванням їх наукових і професійних інтересів, напрямів науково-

дослідницької роботи кафедри педагогіки, психології та менеджменту, актуальних проблем теорії і практики психології.

1. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Кваліфікаційна робота – це самостійне теоретико-прикладне дослідження, що виконується здобувачем вищої освіти за освітнім ступенем магістра. Вона є кваліфікаційною роботою, на підставі захисту якої екзаменаційна комісія визначає рівень теоретичної та практичної підготовки випускника, його здатність до самостійної роботи за фахом, і приймає рішення про присвоєння відповідної кваліфікації та видачу диплома.

Процес підготовки магістерської роботи охоплює послідовні процеси (етапи):

1. Вибір напрямку (теми), обґрунтування його актуальності і визначення рівня розробленості; вибір об'єкта, предмета, окреслення мети і завдань дослідження.

2. Накопичення необхідної наукової інформації, пошук, вивчення й аналіз наукових літературних та інших джерел з теми дослідження.

3. Відпрацювання теоретичних передумов дослідження, визначення наукового завдання.

4. Вибір методів дослідження, які є інструментами здобуття фактичного матеріалу, необхідною умовою досягнення поставленої мети.

5. Обробка й аналіз результатів експериментального дослідження.

6. Написання тексту роботи, оформлення вступу, висновків, опис використаних джерел та створення додатків.

7. Підготовка до захисту та захист магістерської роботи.

Під час обрання слухачем напрямку дослідження необхідно враховувати те, що:

- ✓ тематика кваліфікаційних робіт повинна бути актуальною, за своїм змістом відповідати сучасному стану і перспективам розвитку психології, спрямована на вирішення актуальних завдань, бути безпосередньо пов'язана з місцем професійної діяльності випускників;
- ✓ тематика кваліфікаційних робіт оновлюється щорічно кафедрою, загальна кількість орієнтовних напрямків повинна бути не меншою, ніж кількість здобувачів освіти відповідної спеціалізації;
- ✓ тематика кваліфікаційних робіт може бути рекомендована центральними та регіональними органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, громадськими організаціями, а також

підприємствами, установами та організаціями, які направили здобувачів освіти на навчання;

- ✓ здобувачеві освіти надається право запропонувати тему, яка відповідає його науковим та практичним інтересам, життєвому досвіду. Вибір теми здобувачів освіти заочної форми навчання визначається характером існуючої або перспективної роботи;
- ✓ теми робіт, які офіційно затверджені, та здійснено призначення наукового керівника, не можуть змінюватися за рішенням магістра без повідомлення та узгодження з керівником та керівництвом БІНПО.

Напрямок (тема) роботи та призначення наукових керівників затверджується наказом директора та повинна відображати проблеми історії, розвитку та сучасного стану психології, теорій, наукових підходів тощо.

2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Метою кваліфікаційної роботи є закріплення та поглиблення теоретичних знань, набутих здобувачем освіти у процесі навчання та вміння застосовувати їх в умовах конкретної організації.

Кваліфікаційна робота є кінцевим результатом індивідуальної навчальної діяльності студента, науковим дослідженням, яке підводить підсумки вивчення ним різноманітних дисциплін, що передбачені навчальним планом підготовки за спеціальністю, та проходження всіх видів практик.

Кваліфікаційна робота повинна бути самостійною роботою, в якій на основі виконання студентом досліджень сформульовано та обґрунтовано наукові дослідження, сукупність яких можна класифікувати як нову ідею або теоретичне обґрунтування проблеми, що має суттєве, соціально-психологічне значення.

Метою виконання дослідження є вирішення професійної проблеми, що ґрунтується на комплексному опануванні матеріалу і методів дослідження, послідовного викладення, а також практичного застосування теоретичних знань для вирішення конкретних завдань щодо вдосконалення управління діяльністю організацій.

Підготовка кваліфікаційної роботи має показати вміння здобувача освіти:

- використовувати набуті в процесі навчання теоретичні знання, практичні навички для вирішення певної проблеми психології;
- відбирати, систематизувати, обробляти та аналізувати інформацію відповідно до цілей дослідження;
- узагальнювати матеріали та застосувати сучасну методіку наукових досліджень при вирішенні визначеної проблеми;

- обґрунтовано використовувати статистичний та графічний матеріал, вітчизняний та міжнародний досвід з даного питання;
- самостійно приймати оптимальні рішення з психологічних проблем в сучасних умовах, в тому числі із застосуванням дослідницьких методів;
- розробляти наукові висновки і конкретні пропозиції щодо вдосконалення реального досліджуваного об'єкта;
- визначати і використовувати причинно-наслідкові зв'язки процесів та явищ у прикладних галузях психології.

Кваліфікаційна робота має характеризуватися логічністю, доказовістю, аргументованістю і відповідати таким вимогам:

- містити поглиблений аналіз досліджуваної теми;
- містити самостійні дослідження, розрахунки;
- містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення діяльності на базі практики;
- мати належне оформлення;
- мати всі потрібні супровідні документи;
- бути виконаною і поданою на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

При виконанні роботи автор повинен знати і користуватися нормативними документами (законами, наказами, постановами, інструктивними матеріалами), прийнятими органами законодавчої влади України, міністерствами і відомствами. Здобувач освіти повинен вміти аналізувати та узагальнювати фактичний і статистичний матеріал, використовуючи матеріали періодичних видань, спеціальні випуски (збірники), інформацію, у т.ч. зарубіжну, з баз даних мережі Інтернет.

Основні результати досліджень бажано опублікувати у наукових виданнях, доповіді на наукових конференціях, подати на кафедру для запровадження результатів роботи у освітньому процесі.

Кваліфікаційна робота, яка не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, написана без дотримання затвердженого плану, а також не має відгуку з бази практики та зовнішньої рецензії – до захисту не допускається.

3. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кваліфікаційна робота обсягом 5– 6,5 авторських аркушів (90 – 120 сторінок) виконується державною мовою за тематикою завдань професійної діяльності та матеріалами реальної організації з використанням комп'ютерних технологій як інструмента дослідження.

Структура кваліфікаційної роботи магістра: вступ, три розділи – теоретичний, дослідницький, корекційно-рекомендаційний, висновки, список літератури, додатки.

Науковими керівниками призначаються провідні викладачі і науковці кафедри, а також фахівці підприємств, які працюють за профілем кваліфікаційної роботи і мають відповідний науковий ступінь.

Наукові керівники призначаються наказом директора БІНПО за поданням завідуючого випускаючої кафедри.

Основні вимоги до наукового керівника:

- професійна компетентність;
- знання об'єкту дослідження, його структури, особливостей функціонування;
- наявність наукових праць з даної тематики;
- сумлінність;
- вимогливість;
- системність у роботі із здобувачами освіти;
- вільне володіння сучасними методами досліджень у галузі психології новітніми психологічними та педагогічними технологіями.

Керівник кваліфікаційної роботи:

- видає завдання для кваліфікаційної роботи;
- керує підготовкою кваліфікаційної роботи;
- контролює виконання графіку навчального процесу;
- аналізує та контролює організацію самостійної роботи;
- надає допомогу в розробці календарного графіка роботи на весь період підготовки кваліфікаційної роботи;
- рекомендує необхідну літературу, довідкові та архівні матеріали, інші джерела для опрацювання по темі роботи;
- проводить систематичні, визначені розкладом та призначені по мірі необхідності консультації, бесіди;
- контролює виконання роботи.

Не рідше одного разу на кожні півмісяця після видачі завдання на кваліфікаційну роботу здобувач освіти зобов'язаний звітуватися про виконану роботу перед своїм науковим керівником, який на основі аналізу проведеної роботи та виконання календарного графіку фіксує ступінь плановірності роботи.

При перевірці кваліфікаційної роботи магістра здобувача освіти науковий керівник повинен:

- відмітити кожен помилку та неточність;
- вказати їх суть та раціональні шляхи вирішення завдання;

- уточнити або виправити неповністю чіткі формулювання;
- відмітити стилістичні похибки.

Для допомоги здобувачам освіти при написанні кваліфікаційних робіт, у першу чергу тих, що стосуються специфічних проблем, призначаються консультанти з кола відповідальних практичних робітників, вчених науково-дослідницьких інститутів, органів освіти.

Термін подання кваліфікаційної роботи завідувачу кафедри – за два тижні до захисту. Кваліфікаційну роботу слід подавати у твердій обкладинці.

Порушення термінів виконання магістерської роботи є підставою для перенесення її захисту на наступний рік.

3.1. Формування тематики кваліфікаційних робіт

Визначення тематики магістерських робіт спрямовано на розкриття і конкретизацію узагальненого об'єкта спеціальності та спеціалізованого об'єкту діяльності за окремими магістерськими програмами. Ключовими вимогами при формулюванні назв тем кваліфікаційних робіт є орієнтація на проблеми, розв'язанню яких присвячені кваліфікаційні роботи, їх зв'язок з узагальненим об'єктом спеціальності та спеціалізованим об'єктом магістерської програми.

Орієнтовані теми кваліфікаційних робіт наведено в Додатку А.

Визначення напряму дослідження здійснюється, виходячи з наукових інтересів здобувача освіти, тематики наукових досліджень керівників кваліфікаційних робіт тощо.

При виборі напряму дослідження доцільно користуватися пропонованим переліком тем, проте він не є обов'язковим і має уточнюватись або доповнюватись за бажанням здобувача освіти та його наукового керівника.

3.2. Вибір і затвердження теми кваліфікаційної роботи

Вибір теми магістерської роботи є беззаперечним правом студента. При цьому йому необхідно керуватися наступним:

- науковими інтересами та власними уподобаннями;
- актуальністю проблеми, що розглядається в роботі для підприємств, установ та організацій;
- можливостями отримати необхідні матеріали для підготовки роботи;
- власними можливостями розробки обраної теми на належному рівні.

Теми кваліфікаційних робіт вибираються із розробленого БІНПО переліку (див додаток А) і за погодженням з науковим керівником можуть бути скореговані.

Здобувач освіти має право запропонувати власне формулювання теми, яке відповідає узагальненому об'єкту спеціальності або спеціалізованому об'єкту

магістерської програми. Вибір теми оформлюється заявою здобувача освіти. Теми кваліфікаційних робіт мають відповідати обраному здобувачем освіти спрямуванню магістерської програми.

Персональний розподіл тем магістерських робіт з одночасним призначенням наукових керівників оформлюється наказом директора.

3.3. Складання і затвердження індивідуального завдання на підготовку кваліфікаційної роботи

Після затвердження теми кваліфікаційної роботи науковий керівник разом зі здобувачем освіти складають індивідуальне завдання на підготовку роботи, яке має бути погоджене з керівником магістерської програми та затверджене директором Інституту.

Складання і затвердження індивідуального завдання спрямоване на досягнення наступних цілей:

- окреслити методичні рамки розробки теми шляхом визначення наукового об'єкту, предмету і мети роботи;
- сформулювати основні напрямки роботи та відобразити їх у структурі кваліфікаційної роботи;
- сформулювати завдання, що дозволяють продемонструвати набуті студентом професійні знання та вміння;
- забезпечити самостійність роботи студентом над кваліфікаційною роботою вимогою обов'язкового проведення емпіричного дослідження.

Індивідуальне завдання здобувач вищої освіти розміщує у кваліфікаційній роботі після титульного аркуша. Структура індивідуального завдання наведена у Додатку В.

3.4. Графік виконання кваліфікаційних робіт та контроль за його дотриманням

Календарний графік підготовки та захисту кваліфікаційних робіт направлений на забезпечення високої якості виконання робіт. Він покликаний вирішити наступні завдання:

- надати методичну допомогу студентам в організації процесу підготовки роботи;
- створити систему контролю за ходом підготовки магістерської роботи з боку Інституту післядипломної освіти.

Контроль за дотриманням графіка виконання кваліфікаційної роботи покладається на наукового керівника.

3.5. Оформлення кваліфікаційної роботи

3.5.1. Опрацювання наукових джерел і складання змісту

Перелік наукових джерел повинен містити 40-60 найменувань, які розміщуються в алфавітному порядку наступним чином - кирилиця, латиниця, Інтернет видання (А-Я – А-Z – http). Цей перелік повинен складатися з монографій вітчизняних та зарубіжних вчених, які досліджували обраний магістрантом напрям; підручників; нормативно-правових, законодавчих актів стосовно предмета дослідження; авторефератів кандидатських та докторських робіт; статей з провідних вітчизняних та зарубіжних видань; Інтернет видань тощо. Рік видання джерел інформації має відповідати відомостям, що містяться в кваліфікаційній роботі, але не пізніше 2000 року, а при опрацюванні статистичних джерел треба використовувати данні за останні 5 років (якщо контекст кваліфікаційної роботи магістра не передбачає іншого). Пріоритетним є використання останніх видань підручників, навчальних посібників тощо, та нормативних актів у останній редакції. Використання в кваліфікаційній роботі магістра не менше 5 наукових джерел зарубіжних видань латиницею є обов'язковим.

План кваліфікаційної роботи визначається темою і відображається у змісті. Відповідно до теми студент самостійно або за рекомендацією керівника добирає наукові джерела (книги, брошури, статті тощо), відповідні нормативні документи і складає проект плану, який обговорює з керівником.

Зміст кваліфікаційної роботи включає (Додаток Д): вступ; три розділи, кожен з яких містить три підрозділи (винятком може бути розділ 3, який може складатися з 1-3 підрозділів); висновки та рекомендації; список використаних джерел і додатки.

У змісті наводяться сторінки, з яких починаються зазначені структурні компоненти кваліфікаційної роботи магістра.

Заголовки в змісті повинні точно повторювати заголовки в тексті роботи.

Не можна скорочувати або давати їх у іншому формулюванні або послідовності.

Рекомендована структура основної частини кваліфікаційної роботи наведена у таблиці 3.5.1.1

Таблиця 3.5.1.1.

Приблизна структура основної частини кваліфікаційної роботи

Найменування розділу	Приблизна кількість сторінок	Примітки
ВСТУП	4	-
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖУВАНОЇ ПРОБЛЕМИ 1.1 , 1.2, 1.3, висновки до 1 розділу	30-40	Обсяг 1 розділу і його підрозділів залежать від особливостей теми кваліфікаційної роботи
РОЗДІЛ 2 ЕМПІРИЧНЕ ВИВЧЕННЯ (ДОСЛІДЖЕННЯ, ДІАГНОСТИКА) ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ДОСЛІДЖУВАНОЇ ПРОБЛЕМИ 2.1, 2.2, 2.3, висновки до 2 розділу	35-45	Обсяг 2 розділу і його підрозділів залежать від особливостей теми кваліфікаційної роботи
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА КОРЕКЦІЙНИХ ТА/АБО ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ З ВИРІШЕННЯ ДОСЛІДЖУВАНОЇ ПРОБЛЕМИ 3.1, 3.2, 3.3 висновки до 3 розділу	25-35	Обсяг 3 розділу і його підрозділів, кількість підрозділів у 3 розділу визначає керівник кваліфікаційної роботи
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	4-6	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		40-60 джерел

3.5.2. Виконання вступу

Вступ містить у стислій формі всі основні положення, які розкриваються в кваліфікаційній роботі.

У вступі має бути наведено обґрунтування вибору обраної теми дослідження. Воно містить пояснення того, чому доцільно досліджувати обрану тему саме зараз; яка наукова та практична необхідність цього дослідження; в якому стані перебувають сучасні наукові уявлення стосовно предмету дослідження; актуальність обраної теми.

У ступені вивченості теми потрібно вказати не лише авторів класичних теорій, підходів але й сучасних, вітчизняних та зарубіжних вчених, які займаються дослідженням обраної теми. Тобто вказується, хто і що вивчав стосовно теорії, практики та методики досліджуваної проблеми.

Також слід вказати на недостатньо вивчені положення, які потребують подальшого розвитку та зумовлюють вибір теми кваліфікаційної роботи.

Мета роботи - це загальна спрямованість дослідження на кінцевий результат якого прагне досягти здобувач освіти у процесі власного дослідження. Мета роботи повинна бути тісно пов'язана з назвою її теми та відображати кінцевий очікуваний результат. Залежно від того, наскільки зрозуміло і точно

сформульовано мету роботи, настільки вдалими будуть її основні завдання, зміст, організація виконання, стиль викладу. Правильне визначення мети роботи дасть змогу виділити в ній основний напрямок дослідження, упорядкувати пошук і аналіз матеріалу, підвищити якість роботи, уникнути загальних міркувань. Мета визначається відповіддю на запитання «Для чого проводиться дослідження?»

Завдання роботи - це конкретні питання, які потребують вирішення в процесі дослідження та на які потрібно знайти відповідь. Завдання дослідження мають містити як теоретичний, так і практичний аспекти роботи, чітко показувати, що планується зробити (які теоретичні аспекти будуть проаналізовані, які теоретичні підходи будуть порівнюватися, на що буде спрямовано емпіричне дослідження, які рекомендації мають бути розроблені на основі отриманих даних). Завдання дослідження розкривають зміст предмета дослідження і формулюються у вигляді стислих і конкретних тез: «Проаналізувати...», «Описати...», «Обґрунтувати...», «Довести...», «Досягти...», «З'ясувати...», «Охарактеризувати...», «Конкретизувати...», «Систематизувати...», «Провести...», «Розкрити...», «Визначити...», «Розробити й апробувати...»).

При цьому слід пам'ятати, що перелічені завдання визначають внутрішню логіку тексту всієї кваліфікаційної роботи магістра.

Об'єктом дослідження є процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, обрану здобувачем освіти для вивчення. Об'єкт дослідження спрямований на процес пізнання. У психології об'єктами можуть виступати психологічні процеси чи явища, що вивчаються окремо або комплексно, з урахуванням позитивних і негативних чинників, які впливають на їх перебіг, функціонування тощо. Для вивчення обираються ті психологічні процеси або явища, що породжують проблемну ситуацію.

Предмет дослідження знаходиться в межах об'єкта, це чітко означений аспект наукового вивчення процесу чи явища в межах об'єкта. Предметом дослідження є найбільш значущі властивості, сторони об'єкта, які підлягають вивченню, тобто те, що найвиразніше відображає цю суперечливість. Предмет дослідження відповідає на запитання «Що саме в об'єкті вивчається?».

Предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи та саме на нього спрямована основна увага автора кваліфікаційної роботи.

Об'єкт і предмет дослідження, як категорії наукового процесу, співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього має бути спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему наукової роботи.

Слід пам'ятати, що предмет обов'язково має бути вужчим за об'єкт і стосуватися наукової проблеми, яка реально існує. Ні в якому разі об'єкт і предмет не можуть бути тотожними поняттями.

Методи дослідження є інструментом для обробки фактичного матеріалу та досягнення поставленої мети.

В інформаційній базі дослідження надається характеристика основних джерел отримання інформації (офіційних, наукових, літературних тощо).

Методологічна основа дослідження – це сукупність методів та прийомів наукового пізнання, які використовуються для досягнення мети кваліфікаційної роботи. Необхідно навести основні вихідні теоретичні положення, наукові принципи, на основі яких базуються дослідження як українських, так і зарубіжних учених, які затвердилися в науці і становлять підґрунтя досліджуваної проблеми дипломної роботи.

Методи дослідження – перелік методів і методик, застосованих як на теоретичному, так і на емпіричному рівнях дослідження. Автор подає перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в магістерській дипломній роботі мети та вирішення окреслених завдань. Тобто необхідно перерахувати не абстрактно, а в безпосередньому зв'язку із змістом кваліфікаційної роботи, анотаційно визначаючи, що саме досліджувалося тим чи іншим методом. Необхідно також вказати методи опрацювання наукових даних (якісні і кількісні, серед останніх – спеціальні методи математичної статистики).

Експериментальна база дослідження – це інформація про базу проведення експерименту, кількість досліджуваних, соціально-демографічні показники.

Практичне значення одержаних результатів – це відомості про практичне застосування одержаних результатів дослідження або рекомендації щодо їх використання. Необхідно дати короткі відомості щодо впровадження результатів дослідження із зазначенням назви організації, в якій здійснено реалізацію.

Структура магістерської дипломної роботи – це інформація про обсяг, кількість розділів, ілюстрацій, таблиць, додатків, використаних джерел. Остаточне редагування вступної частини доцільно виконувати на завершальній стадії дослідження, коли досліджувана проблема постає перед автором у повному обсязі.

Практична цінність результатів дослідження полягає у формулюванні конкретних пропозицій здобувача освіти щодо розвитку/протидії/профілактики досліджуваного явища.

Довідка про впровадження з закладу (за наявності), яка підтверджує застосування пропозицій здобувача освіти в закладі чи організації.

Апробація результатів дослідження здійснюється шляхом:

- 1) впровадження у закладі (організації);
- 2) публікації статті у науковому виданні, зміст якої ґрунтується на результатах дослідження в рамках теми дипломної роботи;
- 3) оприлюднення на науково-практичних конференціях з виступом на певну тему в межах проведеного дослідження.

Ксерокопії довідок про впровадження, статей і тез доповідей здобувача освіти наводяться в додатку або мають бути внесені до роздаткових матеріалів, що пропонуються до розгляду членам ДЕК під час захисту кваліфікаційної роботи. Наявність тез доповідей або статті у наукових виданнях є обов'язковими елементами кваліфікаційної роботи магістра (в рамках науково-дослідної діяльності студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» згідно стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти).

3.5.3. Написання першого розділу

Обсяг **першого розділу кваліфікаційної роботи магістра** (теоретичний) не повинен перевищувати 35% від загального обсягу роботи. В першому розділі вивчаються теоретичні аспекти проблеми, роз'яснюється термінологія та основні поняття, що будуть розглядатись в практичній частині кваліфікаційної роботи, аналізуються праці тих авторів, які займалися дослідженням обраної студентом проблеми. В результаті необхідно виділити ті основні положення, які ці автори внесли в теорію, практику та методіку дослідження питання, що розглядається. Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмету дослідження, методичні підходи мають певною мірою відображати власну позицію автора кваліфікаційної роботи магістра.

У першому підрозділі розкривається сутність досліджуваних процесів, види, принципи, етапи та особливості їх здійснення. Для цього здобувач освіти повинен ретельно ознайомитися зі спеціальною літературою, систематизувати джерела інформації, виділити суттєві положення та визначити головне в сучасному стані досліджуваного предмету.

У другому підрозділі визначаються механізми функціонування цих процесів, методи їх регулювання тощо. Цей матеріал повинен бути упорядкованим та систематизованим. Рекомендується надати по одній схемі для перших двох підрозділів.

У третьому підрозділі першого розділу студент розкриває: сучасні світові тенденції розвитку досліджуваних в роботі явищ; особливості цих явищ або процесів враховуючи особливості закладу (організації), на матеріалах якої проводилося дослідження, виду діяльності тощо; визначає проблеми які потрібно буде вирішити у межах власного дослідження. Вказуються інформаційні джерела, з яких автор кваліфікаційної роботи отримував певні відомості для проведення дослідження (монографії, автореферати дисертацій, збірники наукових праць, матеріали наукових конференцій, науково-популярні видання, довідково-інформаційні видання, періодичні видання тощо).

Перший розділ є підґрунтям для емпіричної частини дослідження і завершується стислими висновками (1–2 сторінки) за досліджуваними питаннями.

3.5.4. Виконання другого розділу

Обсяг другого розділу (дослідницький) має становити 35-40% загального обсягу кваліфікаційної роботи.

Для виконання другого розділу студент має зібрати фактичні дані під час проходження виробничої практики.

Структурно складається з 3–4 самостійних підрозділів (залежно від кількості проблем означених у результаті теоретичного дослідження). Здобувач освіти подає ґрунтовний аналіз емпіричного дослідження проблеми. Основне призначення *першого підрозділу* полягає у науковому обґрунтуванні методологічних передумов, методичного апарату та організації науково-пошукової роботи відповідно до визначених у першому розділі змісту, критеріїв, чинників досліджуваного психологічного явища. При цьому слід врахувати, що конкретну методику дослідження слід добирати за такими критеріями:

- 1) відповідність меті і завданням дослідження;
- 2) відбиття специфіки об'єкта, що вивчається;
- 3) необхідність сприяння розкриттю кількісних та якісних змін у досліджуваних процесах чи явищах тощо.

Далі необхідно обґрунтувати методи і методики, які повинні відповідати засадам, що викладені у першому розділі. Якщо методика стандартизована й часто застосовується у дослідженнях, можна обмежитись посиланням на автора методики і відповідне джерело. Якщо методику (наприклад, анкету) розроблено самостійно, потрібно викласти її докладніше. Слід також описати процедуру дослідження: коли і за яких умов воно виконувалось.

Тут також слід відобразити ті основні етапи, протягом яких здійснюватиметься дослідження.

У наступних підрозділах другого розділу необхідно проаналізувати зібраний матеріал та оформити його у вигляді таблиць, графіків, діаграм тощо.

Розділ повинен бути максимально насиченим фактологічною інформацією (таблиці, графіки, діаграми, схеми), яка відображає кількісні результати дослідження та їх ґрунтовний аналіз, пояснення одержаних відмінностей тощо. Важливим є адекватне використання математико-статистичних методів обробки даних та опис одержаних результатів. Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися коментарями та висновками.

У процесі роботи над другим розділом необхідно виявити фактори, що впливають на стан досліджуваного феномену.

Емпіричне дослідження повинно ґрунтуватись на дотриманні етичних принципів роботи психолога та академічної доброчесності.

Отримані у процесі дослідження матеріали (рисунок, бланки з відповідями загальні таблиці спостереження) подають у додатках магістерської роботи.

У цьому ж розділі наводять **результати** емпіричного дослідження (кількісний та якісний аналіз).

У висновках до другого розділу узагальнено подаються результати емпіричної частини дослідження.

Другий розділ є підґрунтям для розроблення напрямів оптимізації подолання проблеми і завершується стислими висновками (1–2 сторінки) за аналізом результатів дослідження.

3.5.5. Опрацювання і написання третього розділу

У третьому розділі кваліфікаційної роботи магістра на основі проведеного аналізу отриманих даних

Розділ має містити обґрунтування програми формувального етапу дослідження з метою розвитку, формування, коригування недоліків у розвитку психічних властивостей, станів, рис, явищ, які розглядалися у другому розділі; обґрунтовані пропозиції спрямовані на подолання виявленої проблеми внаслідок проведеного дослідження і відповідати поставленій у вступі меті. Структурно вміщує 3–4 підрозділи.

У цьому розділі описуються запропоновані інноваційні розробки (психокорекційна програма, тренінги, навчальні заняття) та оцінюється їх ефективність (необхідно провести формувальний експеримент і подати результати апробації запропонованої програми з оптимізації виявленої проблеми).

Необхідно надати результати, отримані внаслідок проведення заходів (проведення повторного емпіричного дослідження); проводиться узагальнення співвідношення теоретичних висновків з емпіричними результатами.

Якщо була задіяна експериментальна група, то необхідно результати, отримані у ній, порівняти з результатами, що були отримані у контрольній групі.

Точність і вірогідність отриманих результатів формуючого експерименту мають бути підтверджені із застосуванням методів математичної статистики.

У висновках до третього розділу подаються узагальнені результати проведених заходів з метою зміни соціально-психологічної реальності, що досліджувалась, наприклад, корекційної, реабілітаційної чи формуючої частини дослідження.

Глибина розробки пропозицій, рекомендацій характеризує рівень підготовленості здобувача освіти до самостійної професійної діяльності.

Висновки третього розділу (1–2 сторінки) в кваліфікаційній роботі представляють найбільшу цінність у прикладному аспекті досліджуваної проблеми.

3.5.6. Формулювання висновків та рекомендацій

Основна частина кваліфікаційної роботи магістра завершується висновками та рекомендаціями. В них автор у логічній послідовності узагальнює результати проведеного дослідження, формулює висновки та рекомендації по кожному розділу і роботі в цілому. Тут відображаються найбільш важливі наукові та практичні результати, отримані в кваліфікаційній роботі, їх значення для науки і практики в області психології. Далі формулюються висновки та рекомендації щодо наукового та практичного використання результатів.

Особливу увагу здобувач освіти повинен приділити співвідношенню отриманих висновків з визначеними у вступі завданнями дослідження. Це означає, що кожне сформульоване завдання повинно знайти своє відображення у висновках. Висновки та рекомендації мають бути викладені чітко, логічно, ретельно. Висновки та рекомендації не потрібно перевантажувати цифровими даними та другорядним матеріалом. Бажано не тільки аналізувати існуючі умови, але й прогнозувати ті зміни, які мають відбутися найближчим часом у даній сфері діяльності.

Висновки можуть мати як позитивну, так і негативну спрямованість. Загальні висновки не повинні повторювати висновки розділів. Обсяг висновків має становити 4-6 сторінок.

Формулюючи висновки та рекомендації, треба зробити акцент на кількісних і якісних характеристиках отриманих результатів, обґрунтувати їх достовірність.

Характеризуючи основні теоретичні та практичні результати, здобувач освіти відзначає ступінь вирішення завдань кваліфікаційної роботи. При викладі матеріалу цього розділу вказується ступінь особистого внеску автора дослідження в отриманні результати.

3.5.7. Формування списку використаних джерел

Розділ «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» має містити 40-60 інформаційних джерел видання не раніше 2000 року, що використовувалися в процесі пошуку потрібної інформації щодо:

- теоретичних, методичних і методологічних основ досліджених процесів та аналізу світового і вітчизняного досвіду з досліджених питань;
- законодавчого підґрунтя та особливостей законодавства в розрізі дослідженої галузі економіки;
- фактичного стану діяльності підприємства на ринку;
- управлінських процесів на підприємстві тощо.

Бібліографічні описи у списку використаних джерел подають в алфавітному порядку. Посилання на них мають наводитися у квадратних дужках, де вказується порядковий номер джерела у списку використаних джерел, наприклад, [28].

Відомості про джерела, які включені до списку використаних джерел, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 [4, 9] і Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 [7, 9] з обов'язковим наведенням назв.

Приклад оформлення використаних джерел інформації наведено у додатку И.

4. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

4.1. Загальні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи магістра

Кваліфікаційна робота має бути подана у зброшурованому вигляді. Перша сторінка обкладинки повинна бути титульною (див. додаток Б), друга і третя сторінка повинна містити завдання на кваліфікаційну роботу.

Кваліфікаційна робота має бути написана державною мовою, стиль - науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок; послідовність - логічна. Орієнтовний обсяг кваліфікаційної роботи 90-120 сторінок.

Усі сторінки текстової частини кваліфікаційної роботи повинні мати наскрізну нумерацію (титульна сторінка; завдання; реферат; список умовних позначень, скорочень та символів; зміст; додатки - не нумеруються, але їх необхідно включати в наскрізну нумерацію).

Реферат має бути написаний українською і англійською мовами. Приклади написання реферату наведено у додатках К, Л.

Кваліфікаційна робота має бути надрукована на білому офісному папері формату А4 (210x297 мм).

Кваліфікаційна робота має бути оформлена відповідно до наступних вимог:

- 1) поля: верхнє, нижнє - 20 мм; ліве - 30 мм; праве - 15 мм;
- 2) міжрядковий інтервал - 1,5;
- 3) шрифт - Times New Roman ; кегль - 14; стиль – звичайний (Normal);
- 4) абзацний відступ - 1,25.

Не допускається: перенос слів, використання курсиву, за жирнення та підкреслювання тексту, римські цифри, скановані об'єкти в тексті кваліфікаційної роботи.

Будь які цифри у кваліфікаційній роботі мають бути виключно арабськими.

Тире повинно мати виключно наступний вигляд: -.

Лапки в тексті кваліфікаційної роботи повинні мати вигляд виключно такий: « ».

Не допускається у кваліфікаційній роботі залишати вільні рядки, які не передбачені у вимогах до оформлення дипломної роботи.

Колір тексту, ілюстрацій, графіків, таблиць (ліній і тексту) тощо в основній частині кваліфікаційної роботи має бути чорним та відтінки сірого.

Кваліфікаційна робота поділяється на основну і додаткову частини.

Текст основної частини кваліфікаційної роботи поділяється на структурні елементи - вступ; три розділи, кожен з яких містить три підрозділи (винятком

може бути розділ 3, який може складатися з 2-3 підрозділів); висновки та рекомендації; список використаних джерел.

Текст додаткової частини кваліфікаційної роботи складається з додатків.

На початку кваліфікаційної роботи після титульної сторінки; завдання; реферату українською мовою; реферату англійською мовою; списку умовних позначень, скорочень та символів (див. додаток М) має бути наведений її зміст.

У змісті послідовно великими літерами перераховують наступні структурні елементи кваліфікаційної роботи магістра: ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ без абзацного відступу із зазначенням сторінок їх розміщення (див. додаток М).

Структурні елементи кваліфікаційної роботи: ЗАВДАННЯ; РЕФЕРАТ; СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СКОРОЧЕНЬ ТА СИМВОЛІВ; ЗМІСТ; ВСТУП; РОЗДІЛ; ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ; СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ; ДОДАТКИ у кваліфікаційній роботі друкують великими літерами - симетрично до тексту (вирівнювання по центру) без абзацного відступу. Крапку в кінці не ставлять.

Кожен структурний елемент кваліфікаційної роботи має починатися з нової сторінки.

Розділи та підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки.

Заголовки розділів слід розташовувати на наступному рядку після слова «РОЗДІЛ» посередині рядка і друкувати великими літерами без крапок в кінці.

Заголовки підрозділів друкуються через два рядки на третьому після заголовків розділів.

Заголовки підрозділів, пунктів та підпунктів слід починати з абзацного відступу та друкувати маленькими літерами, крім першої великої, без крапки в кінці.

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту.

Відстань між заголовками підрозділів та попереднім текстом має бути два рядки, а відстань між заголовками підрозділів та подальшим текстом має бути один рядок.

Відстаней між заголовками пунктів і підпунктів та попереднім і подальшим текстом не допускається.

Не допускається розміщувати назву підрозділу в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено менше чотирьох рядків тексту. В цьому випадку назва підрозділу розміщується на наступній сторінці.

Назву розділу, як структурного елементу кваліфікаційної роботи, в будь-якому випадку розміщують на початку нової сторінки.

Відстань між назвами структурних елементів кваліфікаційної роботи - РЕФЕРАТ; СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СКОРОЧЕНЬ ТА СИМВОЛІВ; ЗМІСТ; ВСТУП; РОЗДІЛ; ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ; СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ - та подальшим текстом цих структурних елементів має становити два рядки.

Оформлення списків, переліків, перелічувань у тексті кваліфікаційної роботи може бути трьох видів: два - нумеровані, а саме - 1. 2. 3. або 1) 2) 3), і один - маркований, виключно позначений символом -.

Допускається подальша деталізація перелічувань. Для цієї мети використовуються малі літери української абетки з дужкою - а) б) в).

Приклади оформлення списків, переліків, перелічувань у тексті кваліфікаційної роботи наведено.

Використання автоматичних списків, що є одним з інструментів Microsoft Word, в тексті кваліфікаційної роботи магістра категорично забороняється.

Якщо дані, що перелічуються або входять до списку складаються з двох та більше речень, необхідно застосовувати виключно перший нумерований вид оформлення списків, переліків, перелічувань, тобто - 1. 2. 3. При цьому після цифри з крапкою речення обов'язково має починатися з першої великої літери, а наприкінці речення ставиться крапка.

При використанні для оформлення списків, переліків, перелічувань другого нумерованого виду, тобто - 1) 2) 3) або маркованого виду, що позначається символом або літерного виду, тобто - а) б) в), після цифри з дужкою, або вказаного символу, або літери з дужкою речення обов'язково має починатися з першої маленької літери, а наприкінці речення ставиться крапка з комою (крім останнього в списку, наприкінці якого ставиться крапка).

4.2 Нумерація сторінок

Нумерація сторінок кваліфікаційної роботи магістра має бути наскрізною: першою сторінкою є титульний лист і так далі, згідно структури кваліфікаційної роботи.

Номер сторінки проставляють арабськими цифрами в правому верхньому кутку сторінки без знака №, без крапки в кінці.

Параметри номерів сторінок мають бути виключно наступними:

- шрифт - Times New Roman;
- кегль - 11;
- стиль - звичайний (Normal)

Номери сторінок починають ставити зі сторінки, з якої починається структурний елемент ВСТУП.

Додатки не нумеруються, але їх необхідно включати в наскрізну нумерацію.

Сторінки додатків зараховуються до загальної кількості сторінок кваліфікаційної роботи, що вказується у рефераті.

4.3 Нумерація розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів

Структурні елементи кваліфікаційної роботи - ЗАВДАННЯ; РЕФЕРАТ; СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СКОРОЧЕНЬ ТА СИМВОЛІВ; ЗМІСТ; ВСТУП; ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ; СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ; ДОДАТКИ - не нумеруються.

Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладання суті кваліфікаційної роботи та позначатися арабськими цифрами без знака № і без крапки, наприклад: РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2, РОЗДІЛ 3. Слово «РОЗДІЛ ___» розміщується на початку сторінки по центру.

Назва розділу друкується з наступного рядка великими буквами з вирівнюванням по центру.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номеру розділу і порядкового номеру підрозділу, відокремлених крапкою, без знака №, наприклад: 1.1, 1.2 і т.д.

Назва підрозділу друкується через два рядки на третьому після назви розділу з абзацу, маленькими літерами, крім першої великої, без крапки в кінці. Наприклад: 1.1 Зміст асортиментної політики підприємства

Пункти повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу та підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу та порядкового номера пункту, відокремлених крапкою, наприклад 1.1.1., 1.1.2. і т.д.

Номер підпункту складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу, порядкового номера пункту і порядкового номера підпункту, відокремлених крапкою, наприклад 1.1.1.1.1.1.2, і т.д.

Якщо підрозділ складається з одного пункту, або пункт складається з одного підпункту, його не нумерують.

Якщо розділ складається з одного підрозділу, підрозділ повинен мати нумерацію.

4.4 Ілюстрації і таблиці

Кількість ілюстрацій у кваліфікаційної роботи магістра визначається її змістом і має бути достатньою для того, щоб додати тексту кваліфікаційної роботи ясність і конкретність.

Зміст ілюстрацій і таблиць має доповнювати текст кваліфікаційної роботи магістра, поглиблювати розкриття суті явища, наочно ілюструвати думку автора.

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) називаються рисунками. На всі ілюстрації і таблиці мають бути посилання в тексті.

Ілюстрації слід розміщувати безпосередньо після посилання на них в тексті де вони згадуються вперше, через один рядок, або на наступній сторінці.

Для ілюстрацій посилання в тексті повинні мати наступний вигляд: рис. 2.1. або в дужках (рис. 2.1.) - перша ілюстрація другого розділу.

Для таблиць посилання в тексті повинні мати такий вигляд: таблиця 3.2 або в дужках (табл. 3.2) - друга таблиця третього розділу.

Повторні посилання на ілюстрації і таблиці слід давати зі скороченим словом «дивися» в дужках, наприклад: (див. рис. 2.1.), (див. табл. 3.2).

Ілюстрації слід розміщувати так, щоб їх можна було розглядати без повороту матеріалів кваліфікаційної роботи. Якщо таке розміщення неможливе, ілюстрації розташовують на наступній сторінці так, щоб для їх розгляду треба було повернути кваліфікаційну роботу за годинниковою стрілкою.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують під ілюстрацією через один рядок, без абзацного відступу, симетрично до тексту (вирівнювання по центру), наприклад: Рис. 2.1. Схема розподілу продукції ТОВ «Аеро-Експрес», без крапки в кінці. Далі, після назви ілюстрації, через один рядок на другому іде продовження тексту.

Ілюстрації і таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком тих, що наведені у додатках.

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць таким чином:

Таблиця 3.2

Аналіз динаміки та структури витрат ТОВ «Аеро-Експрес» за 2015-2019 рр.

Таблицю слід розміщувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці в такий спосіб, щоб її можна було

читати без повороту кваліфікаційної роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Якщо таблиця не вміщується на одній сторінці, її можна перенести на іншу. Для цього в першій частині таблиці під назвами граф (стовпців) таблиці розташовують рядок, де вказують номери граф без знака №, і далі ідуть рядки з текстом та/або даними до закінчення сторінки. На наступній сторінці пишуть слова: Продовження таблиці - із зазначенням номеру таблиці, що повинні мати вирівнювання з правого боку. Далі розміщують другу частину таблиці, при чому назви граф (стовпців) в таблиці не пишуть, а таблиця починається з рядка, де вказують номери граф таблиці.

Вимоги щодо оформлення вмісту таблиць.

Текст, цифрові значення в таблиці мають відповідати наступним параметрам:

- 1) міжрядковий інтервал - 1;
- 2) шрифт - Times New Roman;
- 3) кегль - 12; стиль - звичайний (Normal);
- 4) абзацний відступ - відсутній.

Заголовки граф таблиці повинні починатися з великих літер, підзаголовки з маленьких, якщо вони становлять одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Крапка в кінці їх не ставиться.

Графу з порядковими номерами рядків до таблиці можна не включати (крім випадків, коли на рядок таблиці є посилання в тексті).

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінювати лапками такого виду: " , якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те саме», а далі лапками.

Ставити лапки замість цифр, знаків, математичних та інших символів, які повторюються, не потрібно. Якщо цифрові дані в рядку не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Нумерація вертикальних граф таблиці арабськими цифрами необхідна при діленні таблиці на частини, а також при перенесенні частини таблиці на наступну сторінку. В цьому випадку нумерація виконується в окремому рядку таблиці, розташованому під назвами граф таблиці.

Числові значення величин в тексті слід вказувати із ступенем точності, яка необхідна для даного дослідження, при цьому у ряді величин необхідно вказувати однакову кількість знаків після коми.

Округлення числових значень величин до першого, другого, третього і так далі десяткового знаку одного найменування має бути також однаковим. Наприклад: 1,50; 1,75; 2,00.

4.5 Формули та рівняння

Для набору формул необхідно використовувати вмонтований у Microsoft Word редактор формул. Формули та рівняння розміщують після тексту, в якому вони згадуються вперше, наприклад: величина поточного запасу залежить від інтервалу поставки і середньодобової витрати i -го матеріалу (2.3).

Посилання в тексті на формули та рівняння є обов'язковим.

Формули та рівняння необхідно виділяти з тексту вільними рядками (вище і нижче кожної формули або рівняння потрібно залишити по одному вільному рядку). Формули потрібно розміщувати у середині рядка (симетрично до тексту) без абзацного відступу.

В одному рядку можна розташовувати тільки одну формулу.

Пояснення символів і числових коефіцієнтів необхідно подавати безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони подаються у формулі.

Значення кожного символу і числового коефіцієнта потрібно починати з нового рядка. В кінці кожного пояснення значення символу або числового коефіцієнта ставиться крапка з комою «;», крім останнього, наприкінці якого ставиться крапка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки. Розмірність одного і того ж параметру в межах кваліфікаційної роботи магістра має бути постійною.

Формули (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння в розділі, між якими ставлять крапку. Номер розташовується в тому ж рядку, що і формула або рівняння в круглих дужках у крайньому правому положенні на рядку арабськими цифрами, наприклад: (3.2) - друга формула третього розділу.

Переносити формули на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак операції на початку наступного рядка. Коли переносять формули на знаку операції множення, застосовують символ крапка «•», на знаку операції ділення - символ «/».

4.6 Список використаних джерел

Розділ «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» має містити 40-60 інформаційних джерел видання не раніше 2000 року (якщо контекст дослідження не потребує використання іншого), що використовувалися студентом в процесі пошуку потрібної інформації щодо:

- теоретичних, методичних і методологічних основ досліджених процесів та аналізу світового і вітчизняного досвіду з досліджуваних питань;

- законодавчого підґрунтя та особливостей законодавства в розрізі досліджуваної галузі економіки;
- фактичного стану діяльності підприємства на ринку;
- управлінських або логістичних процесів на підприємстві тощо.

Використані у кваліфікаційній роботі джерела необхідно розмішувати в списку в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Список має бути вирівняний по ширині, без абзацного відступу.

Відомості про джерела, які включені до списку використаних джерел, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 [4, 9] і Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 [7, 9] з обов'язковим наведенням назв (див. додаток І).

При посиланні у тексті кваліфікаційної роботи на джерело інформації в квадратних дужках наводиться його порядковий номер у списку використаних джерел, з якої цитується текст, наприклад: [8]. Якщо цитата закінчується крапкою, порядковий номер джерела інформації у квадратних дужках розміщується перед крапкою. Внутрішні документи підприємства, які видані не типографським способом та не мають ознак літературного джерела не вносяться до списку використаних джерел (їх копії або окремі елементи вносяться до додатків).

4.7 Додатки

Додатки оформлюються як продовження кваліфікаційної роботи на наступній сторінці після списку використаних джерел і розміщуються в порядку появи посилань на них у тексті. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки.

Додатки позначаються словом «ДОДАТКИ» на першому рядку сторінки, по центру, без абзацного відступу. Після чого, на наступному рядку з правого боку сторінки пишуть - «Додаток» і велику літеру, що позначає додаток (Наприклад: Додаток А).

Прикладом оформлення додатків є оформлення додатків даних Методичних рекомендацій.

Додаток повинен мати тематичний змістовий заголовок. Заголовок додатку друкують на наступному рядку малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки без абзацного відступу.

Додатки слід позначати великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Ґ, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад: Додаток А, Додаток Б тощо.

Якщо в кваліфікаційній роботі лише один додаток, то він позначається як Додаток А.

Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на додаток є обов'язковим і здійснюється таким чином: «... наведено у додатку А», або «(додаток А)», або при умові другого посилання на той самий додаток - (див. додаток А).

Якщо додаток не вміщується на одній сторінці, його можна перенести на іншу. Для цього на наступній сторінці з вирівнюванням з правого боку пишуть: Продовження додатку __ - з позначенням літери додатку.

4.8. Академічна доброчесність

У 2017 р. набрав чинності [Закон України «Про освіту»](#), що запровадив єдині для всіх рівнів освіти види порушень академічної доброчесності (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування тощо). Згідно з цим Законом, «академічна доброчесність» - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства щодо авторського права і суміжних прав;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- надання достовірної інформації щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаної методики досліджень і джерел інформації.

Порушенням академічної доброчесності (серед іншого) вважається академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

Академічним плагіатом вважається:

- оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості);

- відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства (першоджерела).

З метою запобігання плагіату випускних робіт, підвищення їхньої якості, рівня самостійності та індивідуальності, забезпечення високого рівня має їхньої оригінальності магістерська робота повинна пройти перевірку на плагіат за допомогою онлайн-сервісу, який перевіряє текстові документи на наявність запозичених частин тексту з відкритих джерел в Інтернеті чи внутрішньої бази документів користувача. Перевірка робіт на академічний плагіат здійснюється за допомогою Інтернет-сервісів, використання яких регламентується відповідними наказами та угодами університету, зокрема, сервісів Unicheck (<https://unicheck.com>), StrikePlagiarism (<http://strikeplagiarism.com>). За результатом перевірки документа на плагіат формується відповідний протокол.

«Показник оригінальності роботи» - якісний показник, виражений у відсотках, який показує співвідношення авторського тексту до загального обсягу роботи, яка перевіряється.

Перевірка кваліфікаційних робіт.

За результатами перевірки текст кваліфікаційної роботи може мати такий рівень оригінальності: «незадовільний», якщо показник оригінальності становить менше 40 % - робота відхиляється без права подальшого розгляду відповідно до Положення про дотримання принципів академічної доброчесності у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти.

Перед перевіркою на академічний плагіат студент (автор кваліфікаційної роботи) у термін не пізніше як за 25 календарних днів перед засіданням ЕК:

- готує файл кваліфікаційної роботи у форматі, прийнятному для перевірки на плагіат;
- подає готовий файл завершеної кваліфікаційної роботи відповідальному за перевірку на академічний плагіат своєї кафедри - науковому керівнику.

Для перевірки на академічний плагіат відповідальний від кафедри - науковий керівник - в термін не пізніше як за 20 календарних днів перед засіданням ЕК:

- перевіряє кваліфікаційні роботи студентів і готує висновок щодо рівня оригінальності роботи який підшивається у рукопис роботи;
- повідомляє студентів про відсоток оригінальності перевірених робіт, а також керівників кваліфікаційних робіт для внесення відповідної інформації у їхні відгуки на роботи;
- у разі виявлення у тексті кваліфікаційної роботи запозичень без посилань або наявності «низького» рівня оригінальності повідомляє студента щодо можливості доопрацювання кваліфікаційної роботи студентом протягом 5

- календарних днів (за умови, якщо це дозволяє графік проведення засідання ЕК) і необхідність проведення повторної перевірки на академічний плагіат;
- у разі «незадовільного» рівня оригінальності повідомляє студента про недопущення роботи до захисту;
 - надає керівникам кваліфікаційних робіт розширені електронні звіти щодо результатів перевірки, якщо відповідні роботи не мають «допустимий» рівень оригінальності, або виявлені випадки застосування методів обманювання;
 - зберігає електронні звіти щодо результатів перевірки, видані Інтернет-сервісом, в електронному архіві кафедри.

5. РЕЦЕНЗУВАННЯ І ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Рецензування робіт

Рецензування кваліфікаційних робіт проводиться з метою надання ЕК незалежної експертної оцінки професійних компетенцій здобувачів вищої освіти, продемонстрованих при підготовці магістерської роботи. Його проводять фахівці в галузях знань відповідного напрямку дослідження.

У рецензії оцінюються актуальність теми, ступінь науковості, взаємозв'язок плану, завдань та висновків, адекватність методичного інструментарію меті та завданням дослідження, рівень аналізу емпіричних результатів та вказуються недоліки роботи. Оцінювання рецензентом кваліфікаційних робіт супроводжується аргументацією роботи в цілому.

5.2. Рекомендації до оформлення відгуку наукового керівника кваліфікаційної роботи

Відгук на кваліфікаційну роботу оформлюється за зразком, наведеним у Додатку Ж.

При написанні відгуку на роботу необхідно вказати рівень самостійності виконання роботи автором, наукову цінність одержаних результатів емпіричного дослідження та практичну значущість висновків і рекомендацій, що містяться в роботі; зазначити недоліки роботи. При виставленні загальної оцінки науковий керівник вказує на відповідність кваліфікаційної роботи чинним вимогам до її написання, чи може робота бути допущена до захисту перед ЕК і яка загальна оцінка відгуку на кваліфікаційну роботу: «відгук позитивний» або «відгук негативний».

Завідувач кафедри, за умови дотримання усіх вимог щодо підготовки та оформлення кваліфікаційних робіт та наявності відгуку наукового керівника,

рецензії, робить відповідний запис на титульному аркуші дипломної роботи про допуск до захисту в ЕК.

5.3. Попередній розгляд (передзахист)

Передзахист розглядається, перш за все, як важлива форма допомоги здобувачеві освіти у доведенні роботи до встановлених вимог. Він супроводжується конкретними рекомендаціями із доопрацювання роботи.

Передзахист кваліфікаційних робіт проводиться комісією, яку створює директор Інституту у складі 2–3-х викладачів (експертів), які повинні мати науковий ступінь та/або вчене звання і досвід керівництва кваліфікаційними роботами. На попередній розгляд кваліфікаційна робота, як правило, виноситься в повному обсязі.

Метою попереднього розгляду (захисту) є:

- експертна оцінка фахівцями рівня готовності роботи відповідно до затверджених критеріїв;
- виявлення осіб, успішне завершення робіт якими знаходиться під загрозою;
- виявлення типових проблем у ході підготовки робіт та аналіз причин, що призвели до їх появи;
- пропозиції щодо прийняття заходів по успішному завершенню магістерських робіт та їх захисту в ЕК.

Умови проходження попереднього захисту наведено в Додатку Н.

Звіт комісії заслуховується на засіданні кафедри та передбачає оцінку ступеня готовності здобувачів вищої освіти до захисту кваліфікаційних робіт в ЕК.

5.4. Порядок захисту кваліфікаційної роботи

Захист кваліфікаційної роботи є формою атестації здобувачів вищої освіти.

До захисту, в установлений термін, здобувач освіти подає секретареві ЕК (не пізніше ніж за 2 тижні до захисту) такі матеріали:

- завершену роботу з усіма підписами;
- відгук керівника;
- рецензію на роботу.

Здобувач освіти готує до захисту ілюстративний матеріал (таблиці, графіки, діаграми, малюнки, схеми тощо) для всіх членів екзаменаційної комісії.

Час виступу не повинен перевищувати 10 хвилин. Виступ має бути стислим, конкретним, з використанням ілюстративного матеріалу —

презентації, підготовленої за допомогою програми PowerPoint. Головне призначення таких додатків – детально та наочно проілюструвати ті чи інші твердження автора, тому необхідно вчасно посилатися на відповідний матеріал, акцентувати на ньому увагу членів комісії.

Захист магістерської роботи розпочинається з доповіді, в якій здобувач освіти має розкрити: актуальність теми; структуру роботи; об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження; аналіз результатів емпіричного дослідження та узагальнені висновки.

Завершуючи доповідь, здобувач вищої освіти має відзначити: які його розробки та висновки впроваджені або намічені до впровадження; апробація результатів дослідження.

Члени ЕК, присутні на захисті, можуть ставити здобувачеві освіти запитання з метою визначення опрацювання обраної тематики кваліфікаційної роботи та рівня знань, отриманих під час навчання в БІНПО.

Після відповіді на запитання зачитуються основні зауваження рецензента та наукового керівника. На зауваження здобувач вищої освіти повинен дати аргументовану відповідь.

Загальний час захисту магістерської роботи не повинен перевищувати 30 хвилин у середньому на одного студента.

Після обговорення підсумків захисту на закритому засіданні ЕК виноситься її рішення. У разі незгоди серед членів ЕК думка голови є вирішальною. Рішення комісії оголошується її головою в той же день.

Здобувачі вищої освіти, які одержали під час захисту незадовільні оцінки, відраховуються з Інституту, отримуючи академічну довідку. До повторного захисту магістерська робота може бути подана протягом трьох років після закінчення навчання в БІНПО. Після захисту магістерська робота передається на зберігання до архіву Інституту.

5.5. Критерії оцінювання магістерської роботи

У процесі визначення оцінки враховується ряд важливих показників якості дипломних робіт:

Змістовні аспекти роботи:

- актуальність обраної теми дослідження;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- методологія дослідження;
- адекватність методичного інструментарію темі дослідження, його меті та завданням;
- відповідність змісту висновків поставленим завданням дослідження;
- ступінь самостійності проведення дослідження;

– мова викладення роботи та її загальне оформлення.

Якість захисту роботи:

– уміння стисло, послідовно та чітко викласти сутність і результати дослідження;

– здатність аргументовано захищати свої думки та погляди;

– загальний рівень підготовки студента;

– володіння культурою презентації.

Результатом захисту кваліфікаційної роботи є підсумкова оцінка, максимальний розмір якої складає **100 балів**.

Шкала оцінювання

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою та шкалою Університету	Визначення
90 – 100	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок
82 – 89	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
74 – 81		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок
64 – 73	задовільно	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків
60 – 63		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії
1 – 59	незадовільно	Незадовільно

Відмінно. Магістерська робота є бездоганною в усіх відношеннях, містить елементи новизни, має практичне значення. Магістрант вільно володіє матеріалом обраної теми, оперує науковою термінологією, використовує і дає критичну оцінку широкого кола наукових джерел, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує сучасні теорії та методи наукових досліджень, вміло поєднує теоретичні надбання з практикою, а його робота виконана з дотриманням усіх необхідних вимог. Доповідь логічна і стисла, проголошена вільно, зі знанням справи, відгук і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів ЕК правильні та аргументовані.

Добре. Тема роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру: в теоретичній частині поверхнево зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не представлені, не повною мірою охоплено зміст дослідження методичним інструментарієм, мають місце

окремі зауваження в рецензії та відгукові, доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання членів ЕК в основному правильні, оформлення роботи в межах вимог.

Задовільно. Тема кваліфікаційної роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має виражений компілятивний характер, наукова полеміка відсутня, не повною мірою охоплено зміст дослідження методичним інструментарієм, дані емпіричного дослідження представлені наочно, без достатнього їх аналізу; висновки носять недостатньо узагальнений характер та відображають лише окремі аспекти роботи, рецензія та відгук містять окремі зауваження, доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання членів ЕК правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення магістерської роботи.

Незадовільно. Нечітко сформульована мета магістерської роботи. Розділи не пов'язані між собою. Відсутній огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхнево, переважає описовість на шкоду системності та глибині. Відсутній або неповно представлений опис методичного інструментарію та відсутній аналіз та узагальнення одержаних даних. Зміст висновків не носить узагальненого характеру. Оформлення роботи далеке від зразкового. Ілюстрації до захисту відсутні. Відповіді на запитання членів ЕК неточні або неповні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: монографія / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Бахрушин В., Ніколаєв Є. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності / [укладачі] В. Бахрушин В., Є. Ніколаєв. Київ: SAIUP, 2020. 41 с.
3. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. / С. Е. Важинський, Т. І. Щербак. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» (2014) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/155618/print1382948206521198>.
5. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» (2018). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-20>
6. Закон України «Про освіту» (2017). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
7. Каламбет С.В. Методолія наукових досліджень: навч. посіб. / С.В Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
8. Корнєщук В.В. Методичні рекомендації до написання випускної кваліфікаційної роботи магістра. 3-тє вид. Одеса: ОНПУ, 2020. 34 с.
9. Методичні рекомендації до написання і оформлення магістерських робіт / автор-упор. Н. М. Дем'яненко, І. М. Кравченко. Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2019. 113 с.
10. Методичні рекомендації до написання курсових робіт: навчально-методична розробка / Уклад. Н. І. Рогаль. Київ : КОМПРИНТ, 2020. 27 с.

- 11.Методичні рекомендації з виконання, оформлення та захисту магістерських робіт із спеціальності 053 Психологія для здобувачів вищої освіти Інституту післядипломної освіти / Данилюк І. В., Коваленко А.Б. – Київ: Інститут післядипломної освіти Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. – 2018. – 48 с.
12. Методологія та методика наукового дослідження: підручник / В. О. Вихрущ, Ю. М. Козловський. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 336 с.
- 13.Посилкіна О. В. Методологія наукових досліджень та інноваційний розвиток: навч. посіб. / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, Ю.С. Братішко Х. : НФаУ, 2020. 220 с.
- 14.Сущенко Л.Л. Методика підготовки кваліфікаційної роботи магістра: навчально-методичний посібник / Л. Л. Сущенко, Ю. М. Козловський, І. С. Колодій. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 88 с. Вихрущ В. О.

Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт

1. Психологічні засади дослідження генезису спілкування у дітей перших шести років життя.
2. Психологічні основи професійного розвитку викладачів Державної кримінально-виконавчої служби України.
3. Психологічні технології роботи практичного психолога в аспекті усвідомленого вибору підлітком типу ЗО в старшій школі.
4. Вплив агресивності на міжособистісні стосунки в групі підлітків
5. Психологічні умови подолання негативного впливу мережі Інтернет на соціалізацію підлітків.
6. Психологічні засади професійного самовизначення старшокласників.
7. Формування ціннісних орієнтацій підлітка в умовах ситуації морального вибору.
8. Психологічні засади саморегуляції як чинника професійного становлення майбутніх соціальних педагогів.
9. Психологічні засади формування агресивної поведінки дітей молодшого шкільного віку.
10. Психологічні засади розвитку комунікаційних здібностей медичних працівників.
11. Розвиток пам'яті дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти.
12. Психологічні засади формування самооцінки дітей підліткового віку.
13. Психологічні засади профілактики «синдрому професійного вигорання» педагогічних працівників в умовах закладу освіти.
14. Психологічні засади професійного вигорання співробітників Державної кримінально-виконавчої служби України
15. Психологічні засади розвитку емоційної сфери дітей дошкільного віку.
16. Психологічні засади розвитку творчих здібностей психологів у процесі професійної діяльності.
17. Психологічні засади адаптації здобувачів освіти до навчання у школі.
18. Психологічні засади мотиваційної готовності до навчання у школі.
19. Вплив мультфільмів на емоційний стан дітей дошкільного віку.
20. Психологічна корекція девіантної поведінки учнів підліткового віку в умовах закладу професійної (професійно-технічної) освіти .
21. Мотивація трудової діяльності працівників освітніх закладів.
22. Психологічний супровід учнів з особливими освітніми потребами в умовах

закладу професійної.

23. Соціально-психологічний клімат у колективах виробничих підприємств харчової промисловості.
24. Вплив стилю батьківського виховання на становлення самооцінки дітей.
25. Розвиток професійного мислення майбутніх педагогів.
26. Формування психоемоційної сфери старшокласників у період підготовки до складання зовнішнього незалежного оцінювання.
27. Розвитку прокрастинації в юнацькому віці та її вплив на становлення особистості.
28. Психологічні засади розвитку емоційного інтелекту у менеджерів банківської сфери.
29. Психологічні засади батьківсько-дитячих взаємин в сучасних сім'ях.
30. Вплив стилю керівництва на соціально-психологічний клімат в організації.
31. Психологічні засади дослідження комунікативної культури у професійній діяльності.
32. Формування позитивної самооцінки підлітків у шкільному середовищі

Приклад оформлення титульної сторінки та сторінки завдань

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
NATIONAL ACADEMY OF PEDAGOGICAL SCIENCES OF UKRAINE
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
SIHE «UNIVERSITY OF EDUCATIONAL MANAGEMENT»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
BILA TSERKVA INSTITUTE OF CONTINUOUS PROFESSIONAL
EDUCATION

Кафедра педагогіки, психології та менеджменту
Department of Pedagogy, Psychology and Management

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: Розвиток професійного мислення майбутніх педагогів

THESIS FOR THE MASTER'S DEGREE
Development of professional thinking of future teachers

Виконав: студент 2 курсу магістратури, групи ПС-20-11-зМ
спеціальності 053 Психологія
освітньої програми Психологія

О. В. Чернега

Керівник доц. каф. ППтаМ, доц., к.п.н. В.О. Шишкін

Рецензент доц. каф. ПМОіЛ, к.н.п.н. О.А. Онищенко

Біла Церква 2021

БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Кафедра педагогіки, психології та менеджменту

Рівень вищої освіти магістр

Спеціальність 053 Психологія, освітня програма Психологія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

д.е.н., проф. Грозний І.С.

«___» _____ 2021 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧЕВІ ОСВІТИ

Ковбасюк Альоні Юріївні

1. Тема роботи Формування якості продукції в діяльності ТОВ «АВМ»
керівник роботи Борець Олександр Вікторович, к.психол.н., доцент
затверджені наказом БІНПО від «___» _____ 20__ року №___
2. Строк подання здобувачем освіти роботи «___» _____ 20__ р.
3. Вихідні дані до роботи

4. Перелік питань, які потрібно розробити:

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Борець О.В. доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту БІНПО	14.09.2020 р.	14.09.2020 р.
2	Борець О.В. доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту БІНПО	16.10.2020 р.	16.10.2020 р.
3	Борець О.В. доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту БІНПО	16.11.2020 р.	16.11.2020 р.

6. Дата видачі завдання 14.09.2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Узгодження теми, складання змісту	вересень	виконано
2	Вивчення літературних джерел	вересень	виконано
3	Збирання матеріалу на підприємстві	вересень	виконано
4	Обробка матеріалу	вересень	виконано
5	Виконання розділу 1	вересень	виконано
6	Виконання розділу 2	жовтень	виконано
7	Виконання розділу 3	листопад	виконано
8	Формулювання висновків	листопад	виконано
9	Оформлення роботи, одержання відгуку та рецензії перевірка на плагіат.	листопад	виконано
10	Подання роботи на кафедру	грудень	виконано

Студент _____ А.Ю. Ковбасюк
(підпис)

Керівник роботи _____ О. В. Борець
(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	10
РОЗДІЛ 1 ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ПРЕДМЕТ ПСИХОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ.....	15
1.1 Психологічні основи дослідження професійного мислення.....	15
1.2 Загальна характеристика професійного мислення майбутніх педагогів.....	22
1.3 Аналіз педагогічної проблемності й засоби її вирішення.....	32
Висновки до розділу 1.....	41
РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ РІШЕННЯ ПРОБЛЕМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ ЯК СПОСІБ ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.....	43
2.1 Організація емпіричного дослідження	43
2.2 Дослідно-експериментальна оцінка ефективності розвитку професійного мислення майбутніх педагогів.....	52
2.3 Структурно-змістовна модель розвитку професійного мислення майбутніх педагогів.....	63
Висновки до розділу 2.....	69
РОЗДІЛ 3 ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ЕФЕКТИВНОГО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ.....	72
3.1 Розвиток педагогічного мислення на основі розв'язання проблемної ситуації.....	72
3.2 Алгоритм оптимального вирішення проблемної педагогічної ситуації.....	80
3.3 Рекомендації щодо готовності майбутніх педагогів до вирішення проблемних завдань	85
Висновки до розділу 3.....	96
ВИСНОВКИ.....	98
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	101
ДОДАТКИ.....	112

Додаток Ж

**ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ
БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**
Кафедра педагогіки, психології та менеджменту

В І Д Г У К

Керівника на кваліфікаційну роботу магістра _____

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

Тема кваліфікаційної роботи _____

Загальна характеристика кваліфікаційної роботи _____

Висновки, оцінка кваліфікаційної роботи магістра та пропозиції _____

Керівник кваліфікаційної роботи магістра

посада, кафедра

прізвище, підпис, дата

ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**Книги***Один автор*

Сидоренко В.В. Майстер-клас як засіб для розвитку праксеологічної продуктивності науково-методичних працівників. Педагогічний коучинг як технологія професійного розвитку науково-методичних працівників в просторі післядипломної освіти / В.В. Сидоренко / Технології професійного розвитку педагога : методичний порадник : наук.-метод. посіб. – К.: ДВНЗ «УМО», 2016. С. 148-172.

Два автори

Дьяченко О.М. О некоторых способностях развития воображения у детей дошкольного возраста / О.М.Дьяченко, А.И. Кирилова // Вопросы психологии. – 1980. – № 2. – С. 107-114.

Три автори

Ермакова Е.С. Развитие гибкости мышления детей. Дошкольный и младший школьный возраст: [учебно-методическое пособие] / Ермакова Е.С., Румянцева И.Б., Целищева И.И. – СПб.: Речь, 2007. – 204 с.

Чотири автори

Методика виявлення психологічної готовності дитини до школи / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. – К. : Геопринт, 2006. – 56 с. (Бібліотека шкільного психолога).

Пять і більше авторів

Психологія соціальної роботи: підручник [Люта Л.П., Максимова Н.Ю., Хоружий С.М., Чуйко О.В., Тюптя О.В. та ін.]; за ред. Ю.М.Швалба. — К.: «Основа», 2014.- 448 с.

Без автора

Базова програма розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі" / АПН України / О.Л. Кононко [наук.кер.та заг.ред.]. — 3-тє вид., випр. — К. : Світич, 2009. — 430 с.

Багатотомний документ

Выготский Л.С. Детская психология / Л.С. Выготский // Собр. соч.: В 6-ти т. – Т. 4. - М.: Педагогика, 1984. - 432 с.

Автореферати дисертацій

Гарнец О.Н. Развитие гибкости мыслительных действий у школьников: Автореф. дис. ...канд.психол.н.: 19.00.07 / О.Н. Гарнец– К., 1979. – 34 с.

Електронні ресурси

Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. “Крим-2003”) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу до журн.<http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm>..

Зразок оформлення списку використаних джерел.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бевзенко Л. Д. Самоорганизационные процессы в социологии : монография / Л. Д. Бевзенко. – К., 2002. – 437 с
2. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество / Д. Белл // Опыт социального прогнозирования : пер. с англ. / под ред. В. Л. Иноземцева. – М., 1999. – 200 с.
3. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Психология человеческих взаимоотношений. Люди, которые играют в игры. Психология человеческой судьбы / Э. Берн ; пер. с англ. (общ. ред. М. С. Мацковского). – М. : Педагогика, 1988. – 400 с.
4. Кісарчук З. Г. Психологічне консультування і психотерапія: актуальні проблеми на сучасному етапі / З. Г. Кісарчук // Актуальні проблеми психології : зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. – К., 2002. – Т. 3 : Консультативна психологія і психотерапія, вип. 1. – С. 7–13.
5. Кияшко Л. О. Психологічні детермінанти політичної участі молоді / Л. О. Кияшко, А. О. Краснякова // Актуальні проблеми психології : зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України / наук. ред. С. Д. Максименко, В. Д. Потапова. – К. : ГНОЗІС, 2008. – Т. XV, ч. 1. – К., 2008. – С. 339–347.
6. Князева Е. Н. Основания синергетики. Синергетическое мировидение / Е. Н. Князева, С. П. Курдюмов. – 2-е изд. – М. : УРСС, 2005. – 423 с. (Сер. «Синергетика: от прошлого к будущему»).

РЕФЕРАТ

Магістерська робота: 134 стор, 3 рисунка, 2 таблиці, 6 додатків, 105 літературних джерел.

Мета дослідження: на основі комплексного дослідження сприяти розвитку професійного мислення майбутніх педагогів шляхом оптимального вирішення проблемних педагогічних ситуацій.

Об'єктом дослідження є професійне мислення у різноманітні його сторін.

Предметом дослідження є процес розвитку професійного мислення майбутніх педагогів.

Основні методи дослідження. На різних стадіях дослідження широко використовувалися такі методи: діагностичний і формуючий експерименти, контент-аналіз, спостереження, стандартизоване і нестандартизоване інтерв'ю, анкетування, бесіда, метод педагогічних ситуацій, метод експертних оцінок, оригінальні психодіагностичні методики.

Основний науковий результат роботи полягає у наступному: узагальнено матеріали у вітчизняній і зарубіжній практиці осмислення і застосування матеріалів з професійного мислення; розроблено та експериментально апробовано структурно-змістовну модель розвитку професійного мислення майбутніх педагогів; створена і описана процедура психологічного дослідження процесу ефективного вирішення педагогічної проблемної ситуації; надані рекомендації щодо вдосконалення професійного мислення майбутніх педагогів.

Результати рекомендовані до впровадження у навчально-виховний процес КЗВО КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний коледж», що сприятиме успішній адаптації майбутніх педагогів у роботі в педагогічних закладах (довідка від 09.01.2020 № 01 – 35/1).

Основні положення, найважливіші висновки і результати дипломної роботи викладено у 3 наукових працях.

Ключові слова: сприяння розвитку, педагогічне мислення, майбутні педагоги, проблемні педагогічні ситуації, модель.

ABSTRACT

Master's thesis: 134 pages, 3 figures, 2 tables, 6 appendices, 105 references.

The purpose of the study: on the basis of a comprehensive study to promote the development of professional thinking of future teachers through the optimal solution of problematic pedagogical situations.

The object of research is professional thinking in its various aspects.

The subject of research is the process of developing professional thinking of future teachers.

Basic research methods. The following methods were widely used at different stages of research: diagnostic and formative experiments, content analysis, observation, standardized and non-standardized interviews, questionnaires, interviews, method of pedagogical situations, method of expert assessments, original psychodiagnostic methods.

The main scientific result of the work is as follows: generalized materials in domestic and foreign practice of understanding and application of materials on professional thinking; developed and experimentally tested a structural and substantive model for the development of professional thinking of future teachers; the procedure of psychological research of process of the effective decision of a pedagogical problem situation is created and described; recommendations are given to improve the professional thinking of future teachers.

The results are recommended for implementation in the educational process KZVO KOR "Bila Tserkva Humanitarian and Pedagogical College", which will contribute to the successful adaptation of future teachers in the work of pedagogical institutions (reference from 09.01.2020 № 01 - 35/1).

The main provisions, the most important conclusions and results of the thesis are presented in 3 scientific works.

Key words: development promotion, pedagogical thinking, future teachers, problematic pedagogical situations, model.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

EQAF (European quality assurance forum) – Європейський форум з оцінки якості;
ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education) –
Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти;
ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher
Education Area) – Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості вищої
освіти в європейському просторі вищої освіти;
EUA (European University Association) – Європейська Асоціація Університетів;
ISO (ICO) (International Organization for Standardization) – Міжнародна
організація зі стандартизації;
KEN (Komisja Edukacji Narodowej) – Національна освітня комісія;
PDCA («Plan – Do – Check – Act») – цикл організаційного управління (цикл
Демінга-Шухарта – Плануй – Виконуй – Перевірйай – Дій);
ЄПВО – Європейський простір вищої освіти;
ЗВО – заклад вищої освіти;
ПК – персональний комп'ютер;
 ПКА – Польська Комісія Акредитаційна;
СУЯ – система управління якістю.

Додаток Н**Умови проходження попереднього захисту кваліфікаційних робіт у
Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»**

1. Попередній захист дипломних робіт відбувається в БІНПО та проводиться комісією з передзахисту. Рішенням комісії з передзахисту кваліфікаційних робіт здобувач освіти допускається або не допускається до захисту.

2. Результати попереднього захисту оформлюються у вигляді витягу з засідання кафедри, де зазначається рівень готовності роботи та рішення про допуск (не допуск) до захисту перед Екзаменаційною комісією.

3. Рішення про не допуск до захисту кваліфікаційної роботи приймається у разі готовності роботи не менше ніж 80% та/або відсутності відгуку наукового керівника та/або негативного результату перевірки на плагіат.

4. Графік проведення попереднього захисту затверджується директором інституту та доводиться до відома випускників.

5. Кваліфікаційна робота має бути у друкованому вигляді, не переплетена у жорстку палітурку, мати відгук наукового керівника та випускник повинен бути готовим коротко доповісти основний зміст роботи.

6. Здобувач освіти за тиждень до попереднього захисту повинен подати електронну версію дипломної роботи (диск) на випускову кафедру для перевірки на плагіат. Перевірка роботи на плагіат вважається успішною в разі, якщо рівень оригінальності тексту роботи складає 60% і вище.

7. Рішення про допуск кваліфікаційної роботи до захисту в ЕК після доопрацювання приймають спільно науковий керівник та Голова комісії з передзахисту.